

Acord incoació d'un expedient de revisió d'ofici de les concessió atorgades a favor d'SGAB

Antecedents de fet i fonaments

1. Per Ordre Ministerial de 24 de juny de 1953 es va atorgar a la Societat general d'aigües de Barcelona (d'ara endavant SGAB) la concessió d'aigües superficials del riu Llobregat per abastament de la ciutat de Barcelona, amb un cabal de 2.200 l/s. Per l'aprofitament de les aigües superficials atorgades mitjançant aquest títol, SGAB va construir entre d'altres instal·lacions l'Estació de Tractament d'Aigua Potable (ETAP) de Sant Joan Despí. Aquest títol concessional, es va modificar a l'any 1957 per tal d'augmentar el cabal concedit inicialment en 1.100 l/s utilitzant les mateixes obres autoritzades per OM de 1953 i ampliar l'abastament a Barcelona i poblacions del seu cinturó urbà, i posteriorment, a l'any 1960, es va autoritzar novament una ampliació del cabal concessional en 2.000 l/s per a l'abastament de Barcelona i poblacions del seu cinturó urbà que comportava l'ampliació de les obres executades en virtut de les anteriors autoritzacions.
2. L'any 1990, atesa la realitat envers l'abastament d'aigua domèstica i industrial a la major part de municipis de les comarques del Barcelonès, el Baix Llobregat, el Garraf, el Maresme, l'Alt Penedès, el Vallès Oriental, el Vallès Occidental i una part de l'Anoia, el Govern de la Generalitat va promulgar la Llei 4/1990, de 9 de març, sobre ordenació de l'abastament d'aigua a l'àrea de Barcelona (actualment derogada pel Decret legislatiu 3/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya).

L'objecte d'aquesta Llei era ordenar l'abastament d'aigua que es feia mitjançant el sistema Ter-Llobregat des dels punts de captació dels recursos (Ter-el Pasteral, Llobregat-Abrera i Llobregat-Sant Joan Despí) dins de l'àmbit territorial servit pels recursos hidràulics i les instal·lacions que l'integraven i regular l'exercici de les competències que corresponien a l'administració de la Generalitat en matèria d'aprofitament de recursos hidràulics per a l'abastament i la coordinació de les actuacions de les diferents administracions públiques amb competència sobre el subministrament d'aigua a les poblacions afectades.

Amb aquest esperit d'ordenació, la Llei 4/1990 va diferenciar entre xarxa bàsica d'abastament i xarxa secundària d'abastament. La primera estaria constituïda per les obres de captació, les plantes de tractament d'aigua per a potabilització, les conduccions i els dipòsits i les estacions de bombatge que fossin susceptibles d'aportar aigua a més d'una xarxa secundària. Les xarxes secundàries serien aquelles instal·lacions que, partint de la xarxa bàsica d'abastament, poguessin efectuar el subministrament conjunt d'un àmbit territorial format per diversos municipis.

Per tal de donar coherència a tot el sistema d'abastament mitjançant la xarxa bàsica, la pròpia Llei 4/1990, crea l'Ens d'Abastament d'Aigua (ATLL) com a entitat de dret públic

de la Generalitat amb personalitat jurídica pròpia, que és l'encarregat de la gestió conjunta i coordinada de les concessions per a l'abastament de les poblacions de l'àmbit territorial a què es refereix la Llei i el responsable de la conservació, l'ampliació i la millora de la xarxa bàsica d'abastament així com de la prestació del servei d'abastament en alta des d'aquesta mateixa xarxa.

A l'annex 2 d'aquesta Llei s'inclouen entre les instal·lacions de titularitat privada integrades en la xarxa bàsica d'abastament, la planta de tractament de Sant Joan Despí (tractament, captació superficial, i instal·lacions de recàrrega i extracció de Cornellà de Llobregat i Sant Feliu de Llobregat) reconeixent que són de titularitat d'SGAB, SA.

3. La Llei 6/1999, de 12 de juliol, d'ordenació, gestió i tributació de l'aigua, va integrar la xarxa bàsica amb les xarxes secundàries passant a anomenar el conjunt xarxa Ter-Llobregat, les instal·lacions de la qual són les que avui es recullen a l'Annex 1 del Decret legislatiu 3/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya (TRLAC), que en el seu article 31 atribueix a la Generalitat les potestats de control i supervisió de les xarxes bàsiques d'abastament amb independència de llur règim de titularitat i gestió. I concretament pel que fa a la xarxa Ter-Llobregat l'article 34.1 conté la declaració com a servei públic de la Generalitat, de la producció i subministrament d'aigua potable per a l'abastament de poblacions per mitjà de la xarxa d'abastament Ter-Llobregat, que comprèn en tot cas i entre d'altres la regulació dels recursos hídrics i l'adopció de determinacions per a la millor explotació en quantitat i qualitat; i en el seu apartat segon el mateix article estableix que "correspon a la Generalitat, en relació a la xarxa d'abastament Ter-Llobregat, modificar, adaptar, ajustar i ampliar la quantitat dels recursos en origen, la duració temporal i la regulació estacional de les concessions a les poblacions dins de l'àmbit territorial de prestació del servei, establint per a les ampliacions i les noves concessions, les condicions econòmiques necessàries".

Per la seva banda, l'article 35 regula el règim jurídic de les instal·lacions de la xarxa Ter-Llobregat separant entre les de titularitat pública i les de titularitat privada, però deixant molt clar per aquestes últimes, entre les que es troba planta de tractament de Sant Joan Despí i instal·lacions associades, que són instal·lacions afectes a la prestació del servei d'abastament en alta de competència de la Generalitat, que estan subjectes a les potestats administratives que la pròpia Llei atribueix a la Generalitat i que resten subjectes a reversió de la Generalitat lliures de càrregues. Finalment, a l'article 37 es descriuen les funcions de l'Agència Catalana de l'Aigua en relació als béns i les instal·lacions que integren la xarxa Ter-Llobregat, sense perjudici del règim de titularitat i gestió que tinguin.

Per tant, la planta de tractament de Sant Joan Despí (tractament, captació superficial), i les instal·lacions de recàrrega i extracció de Cornellà de Llobregat i Sant Feliu de Llobregat, estan afectes al servei públic d'abastament en alta mitjançant la xarxa Ter-Llobregat per a Barcelona i les poblacions del seu cinturó urbà.

4. El Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya aprovat per Decret 188/2010, de 23 de novembre de 2010 fixa àmbits geogràfics que es defineixen en funció de criteris hidrogràfics com són les xarxes d'abastament i concretament l'article 43.3 fixa l'àmbit territorial del servei per advertir que "l'àmbit del servei de l'ens Aigües del Ter i del Llobregat quedarà ampliat arran de la connexió amb la conca del Llobregat i de la construcció de la xarxa d'abastament des de la Llosa del Cavall. L'àmbit global quedarà doncs integrat per les comarques de l'Alt Penedès, Anoia, Bages Baix Llobregat,

Berguedà, Garraf, Maresme, Selva, Vallès Occidental i Vallès Oriental". Aquesta determinació del territori parteix de la necessitat de considerar de manera conjunta les aportacions dels rius Ter i Llobregat.

5. Per altra banda, des de l'any 2011 ha entrat en funcionament la nova conducció FontSanta-Trinitat que pot funcionar en els dos sentits amb el que s'aconsegueix una interconnexió directe i suficient entre els dos sistemes bàsics que conformen la xarxa d'ATLL. Amb aquesta connexió es pot gestionar d'una manera global els centres de producció del sistema atès que d'una banda es connecta el dipòsit de la FontSanta, que rep l'aigua procedent de la ETAP del Llobregat i de la planta dessaladora del Prat, amb l'estació distribuïdora de la Trinitat que s'abasta de l'ETAP del Ter i l'aigua de la dessaladora del Tordera.
6. També cal tenir en compte que la concessió original establí en la seva condició divuitena l'obligació de sotmetre a aprovació de l'Administració hidràulica la tarifa de subministrament, reforçant així la idea de control que l'Administració hidràulica volia realitzar sobre aquest aprofitament en tant que proveïment en alta. En aquest sentit, SGAB mai ha realitzat aquest tràmit davant de l'Agència Catalana de l'Aigua.
7. Properament la part del servei públic de subministrament en alta mitjançant la xarxa Ter Llobregat, que actualment gestiona l'empresa pública ATLL passarà a ser prestat en règim de concessió per una empresa privada, de manera que tot això suposa que l'administració hidràulica tingui que vetllar per tal que es faci una gestió integrada de tots els recursos i instal·lacions del sistema Ter-Llobregat, i per tant també els d'SGAB per tal de garantir l'abastament al conjunt de poblacions que estan connectades a la xarxa Ter-Llobregat, en les millors condicions de quantitat i qualitat.
8. Tampoc no es pot obviar el fet que a la sessió de 24 de juliol de 2012 el Consell Metropolità de l'Àrea Metropolitana de Barcelona va acordar aprovar, entre d'altres, l'establiment d'un sistema de gestió del servei públic de cycle integral de l'aigua mitjançant una societat de capital mixt, sota la modalitat de conveni amb aquesta societat existent que és SGAB. Tant en la memòria com en el Plec de condicions tècniques i el Conveni d'adjudicació directa a SGAB preveuen que tota una sèrie de béns que formen part de la xarxa bàsica d'abastament en alta recollits a l'annex 1 del TRLAC passin a formar part del cycle integral de l'aigua de l'Àrea Metropolitana de Barcelona que inclou el subministrament domiciliari d'aigua potable o en baixa. També preveu que SGAB aporti a la societat d'economia mixta, que prestarà el nou servei, concessions i instal·lacions que formen part de la xarxa d'abastament en alta del sistema Ter-Llobregat, concretament la concessió d'aigües superficials del riu Llobregat atorgada per Ordre Ministerial de 24 de juny de 1953 i que inclou la construcció de l'ETAP de Sant Joan Despí, la qual és una concessió destinada per a l'abastament en alta de Barcelona i poblacions del seu cinturó urbà.
9. En conseqüència, la concessió d'aigües atorgada a SGAB a l'any 1953 i les seves posteriors modificacions es van dictar en un context històric en que l'abastament d'aigua a Barcelona i les comarques del seu entorn provenia únicament del riu Llobregat i constituïa, per tant, un únic sistema d'abastament.

Des d'aleshores el subministrament d'aigua a Barcelona i la seva regió metropolitana, amb motiu del seu creixement, tant de població com d'activitat econòmica, ha necessitat ampliar les fonts de recurs per tal de satisfer els volums necessaris i també la seva garantia d'abastament. Així doncs, aquest abastament es realitza actualment integrant

diferents fonts de subministrament, procedents tant de recursos superficials (riu Ter i riu Llobregat), subterrani (pous), de dessalinització (ITAM Tordera i ITAM El Prat) i de regeneració d'aigües residuals urbanes (ERA El Prat). Tot plegat fa imprescindible la gestió integrada de tots aquests recursos per tal d'aconseguir la major eficiència en l'aprofitament dels recursos. Més encara si es considera la vulnerabilitat a la que periòdicament està sotmesa el sistema front a episodis de sequera.

Un altre argument que reforça el caràcter integrador (xarxa en alta) que té l'actual gestió de l'abastament de Barcelona i la seva regió metropolitana és la construcció, per part d'ATLL amb una cessió posterior a l'exploador, de la planta d'osmosi inversa destinada a garantir una major eficiència dels recursos procedents del riu Llobregat que es tracten a la planta de Sant Joan Despí. Aquesta instal·lació, la qual ve a completar les instal·lacions construïdes per SGAB en base a la concessió de 1953 i les seves posteriors modificacions que cal recollir en el títol concessional, permet el tractament d'una part dels cabals derivats per la planta convencional de manera que la barreja dels efluents procedents de tots dos tractaments permet obtenir com a resultat un aigua producte que compleix amb les exigències qualitatives de les aigües destinades al consum humà.

Així mateix, cal fer menció especial a l'àmbit de gestió del servei d'abastament d'SGAB. De forma reiterada s'ha requerit a la societat concessionària perquè identifiqui els municipis a què destina l'aigua de les concessions, perquè el concepte de *cinturó urbà* a què es fa referència en els títols de 1957 i 1960 mai no podia considerar-se com una autorització en blanc i sense subjecció a termini per la incorporació successiva de municipis, ja que la relació de municipis abastats no podia ampliar-se lliure i discrecionalment per la societat concessionària. En el transcurs dels anys, no consta que SGAB hagi donat compliment als requeriments efectuats en el seu dia per l'administració hidràulica.

Per tot això,

Acordo

1. Incoar d'ofici la revisió dels títols atorgats a la Societat general d'aigües de Barcelona en l'àmbit del sistema Ter-Llobregat atès que les circumstàncies que van determinar el seu atorgament han estat superades per la construcció de noves instal·lacions de regulació i de millora de l'eficiència de la gestió que han aportat nous recursos i han motivat la creació de nous sistemes d'abastament que estan interrelacionats amb el que es va construir en el seu dia en virtut de la concessió atorgada a SGAB, per les modificacions introduïdes unilateralment i sense autorització prèvia per part de la societat concessionària per la existència d'un ens públic encarregat del sistema d'abastament per tal de garantir una gestió conjunta i coordinada del sistema Ter-Llobregat, declarat servei públic d'interès de la Generalitat, en virtut del que disposa l'article 65.1 a) del Text refós de la Llei d'aigües.
2. Comunicar el present acord a l'interessat per tal que pugui fer les al·legacions que estimi oportunes en defensa dels seus drets en el termini de quinze dies, a comptar de l'endemà de la recepció d'aquest acord.
3. Comunicar a l'interessat que en compliment del que disposa l'article 55 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic de les administracions públiques de Catalunya el

termini màxim normativament establert per a la resolució i notificació del procediment és de 18 mesos, a comptar de la data d'incoació de l'expedient. En cas que l'Administració no notifiqui la resolució en el termini indicat, s'entendran desestimades les pretensions dels compareguts per silenci administratiu i s'entendrà caducat el procediment de revisió, d'acord amb el que disposa l'article 55.1 de la mateixa Llei.

4. Comunicar a l'interessat que en virtut del que disposa l'article 48 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic de les administracions públiques de Catalunya, la persona responsable d'instruir aquest procediment serà la Lletrada del Departament de Concessions de l'Agència Catalana de l'Aigua, Nuria Guiteras.

El Director

Per delegació (Resolució MAH/3699/2010, de 15 de novembre. DOGC de 23.11.10)

El Director de l'Àrea
d'Abastament d'Aigua

José M. Diéguez García

Barcelona, 13 de desembre de 2012

Aquest document incorpora la firma digital avançada i la seva ubicació està al servidor amb nom Mabraca12 de la Seu Central de l'Agència Catalana de l'Aigua.

